

Форум східних країн з кліматичних змін

Висновки щодо глобальних змін клімату

Наталія Гозак
Всесвітній фонд природи (WWF)
19 квітня 2013

Круглий стіл «Адаптація до зміни
клімату в Україні» (19-20.04.2013)

Останні висновки щодо глобальних змін клімату

Круглий стіл «Адаптація до зміни клімату в Україні»

Зміст

- Які наслідки зміни клімату вже спостерігаються?
- Що можна очікувати в майбутньому?
- Які причини змін клімату?
- Боротьба зі змінами клімату та адаптація до них

Що нас чекає?

Які питання пов'язують зі змінами клімату?

Чи справді це відбувається?

Природні причини чи
наслідок людської
діяльності?

Чи можна щось
змінити?

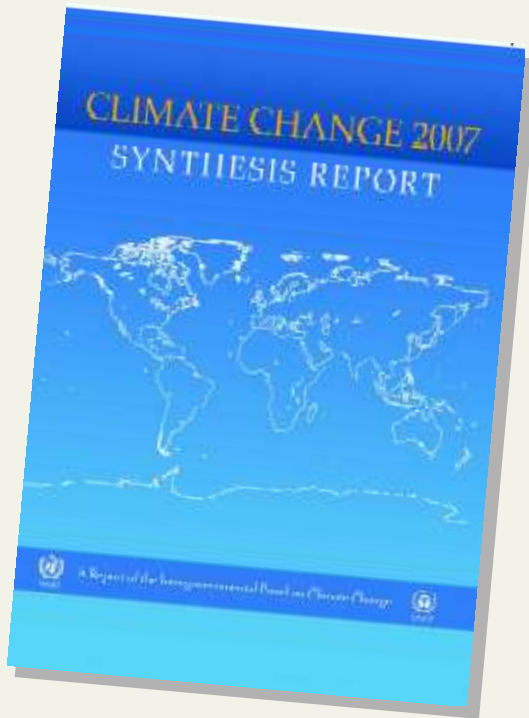
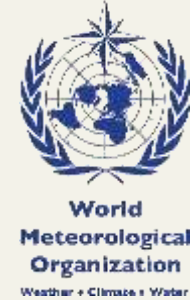
Останні висновки щодо глобальних змін клімату

Круглий стіл «Адаптація до зміни клімату в Україні»

Які наслідки зміни клімату вже спостерігаються?

Міжурядова група експертів зі зміни клімату

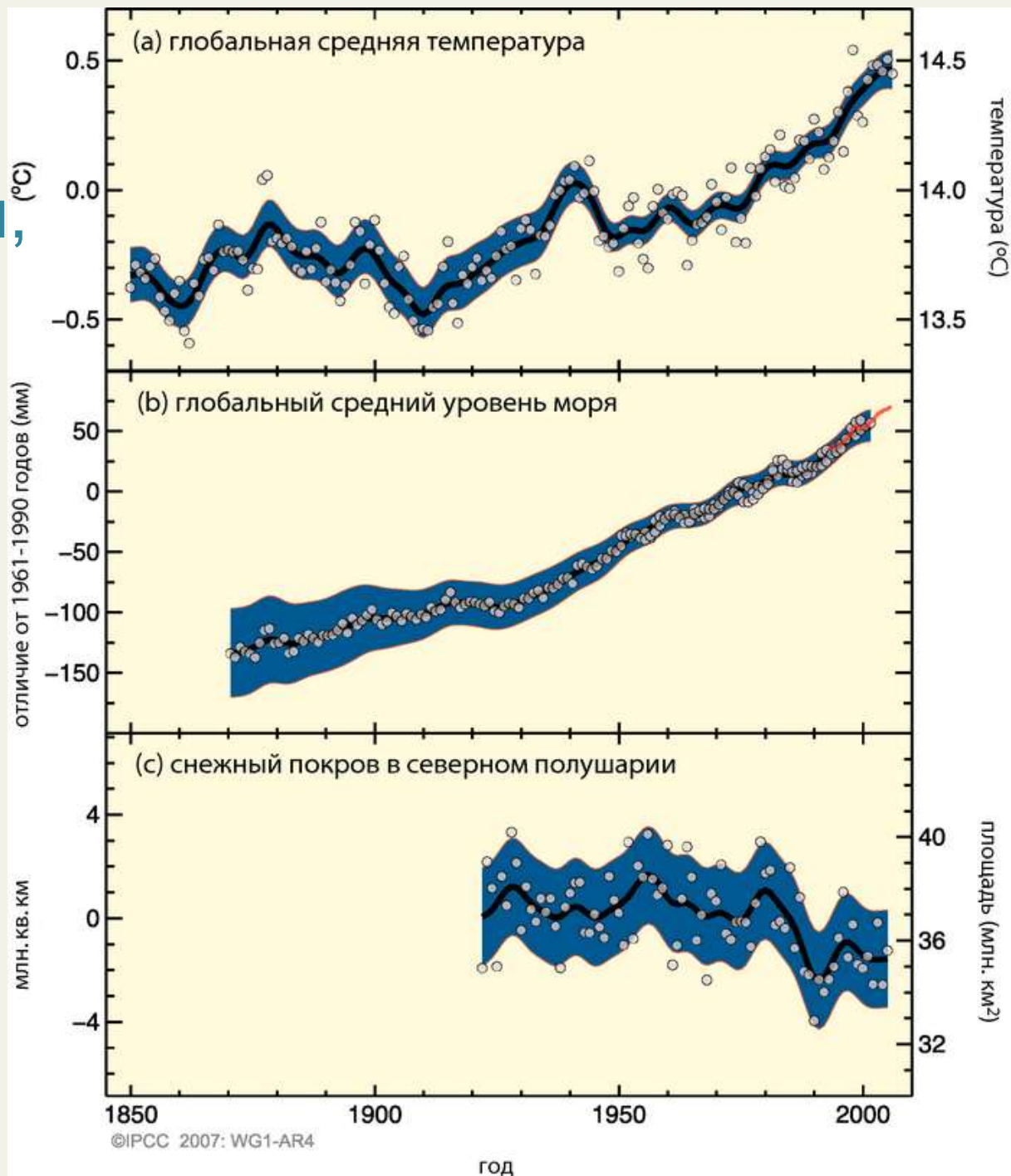

IPCC AR4,
2007

- Провідна світова агенція з оцінки змін клімату
- 2000 науковців-кліматологів з усього світу
- Четверта оціночна доповідь у 2007 р.

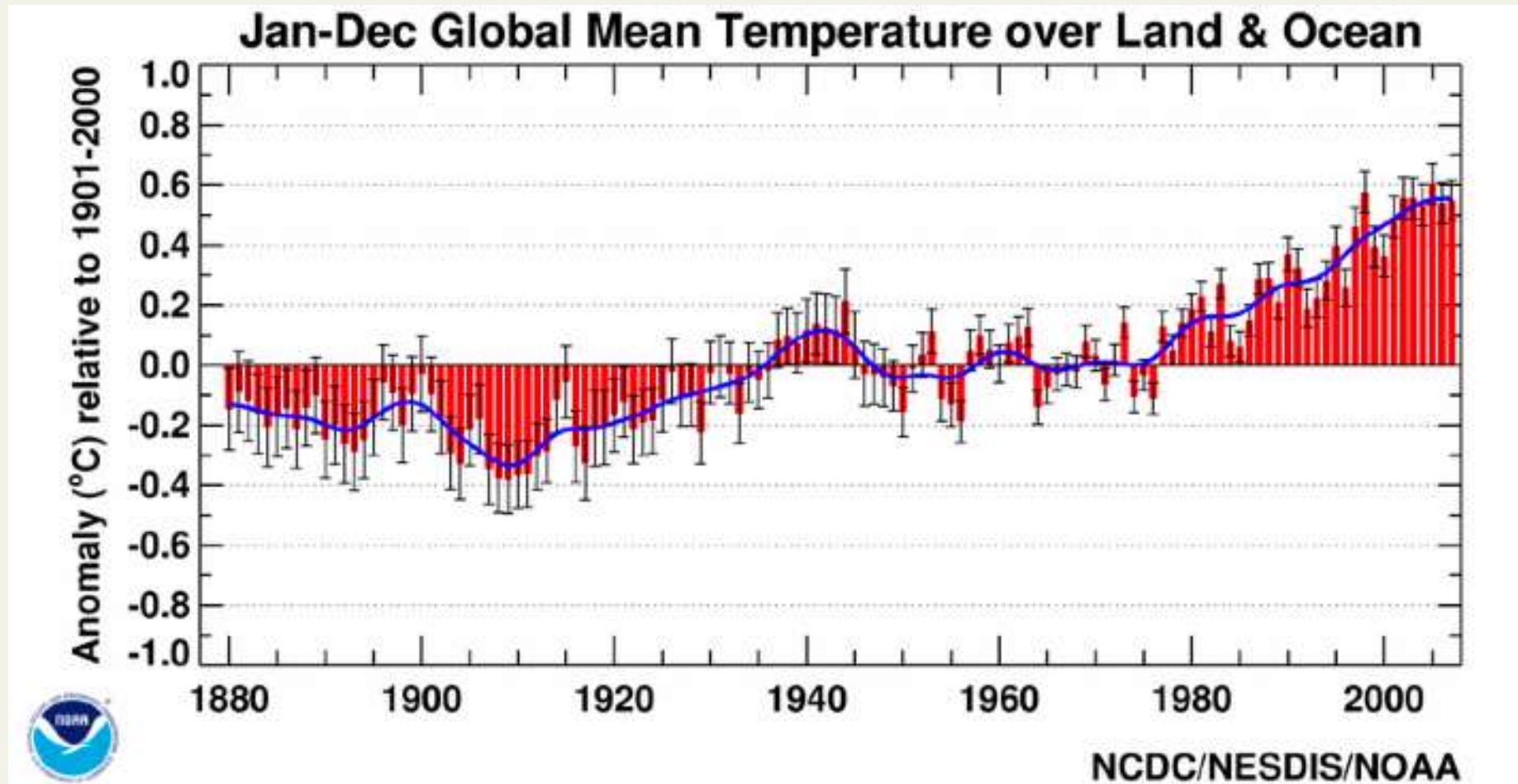
Зміни температури, рівня моря й площі снігового покриву у північній півкулі (AR4 IPCC)

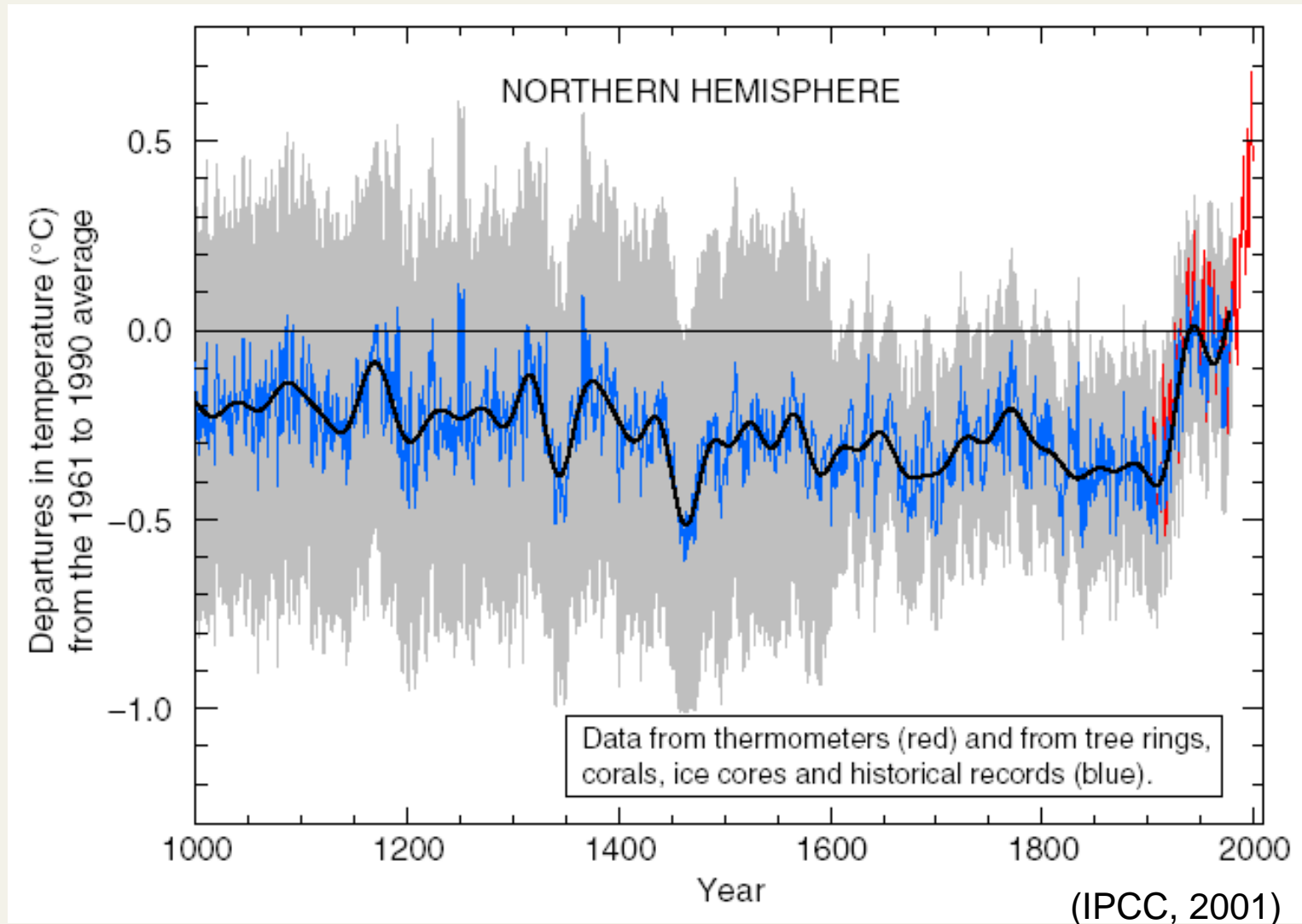
Коливання середньої температури планети відносно рівня 1901-2000 починаючи з 1880

(Дослідницькі державні агенції США)

Коливання температури на поверхні Землі за останню 1000 років

Останні висновки щодо глобальних змін клімату

Круглий стіл «Адаптація до зміни клімату в Україні»

Спостереження за зростанням глобальної середньої температури повітря та океану, розширенням лінії танення снігів і льодовиків, підвищенням рівня Світового океану, регіональними змінами характеру опадів та змінами в природних катаклізмах (включаючи посухи, спеку, інтенсивність тропічних циклонів) переконливо свідчать, що **кліматична система змінюється.**

(Четверта оціночна доповідь Міжурядової групи експертів зі зміни клімату, AR4 IPCC)

Останні висновки щодо глобальних змін клімату

Круглий стіл «Адаптація до зміни клімату в Україні»

Палеокліматична інформація (наприклад, з льодових кернів і річних кілець) підтверджує, що зафіксоване за останні п'ятдесят років потепління є **нетиповим принаймні для останніх 1300 років.**

(Четверта оціночна доповідь Міжурядової групи експертів зі зміни клімату, AR4 IPCC)

Останні висновки щодо глобальних змін клімату

Круглий стіл «Адаптація до зміни клімату в Україні»

Льодовик Корі Каліс, Перу

1978

2002

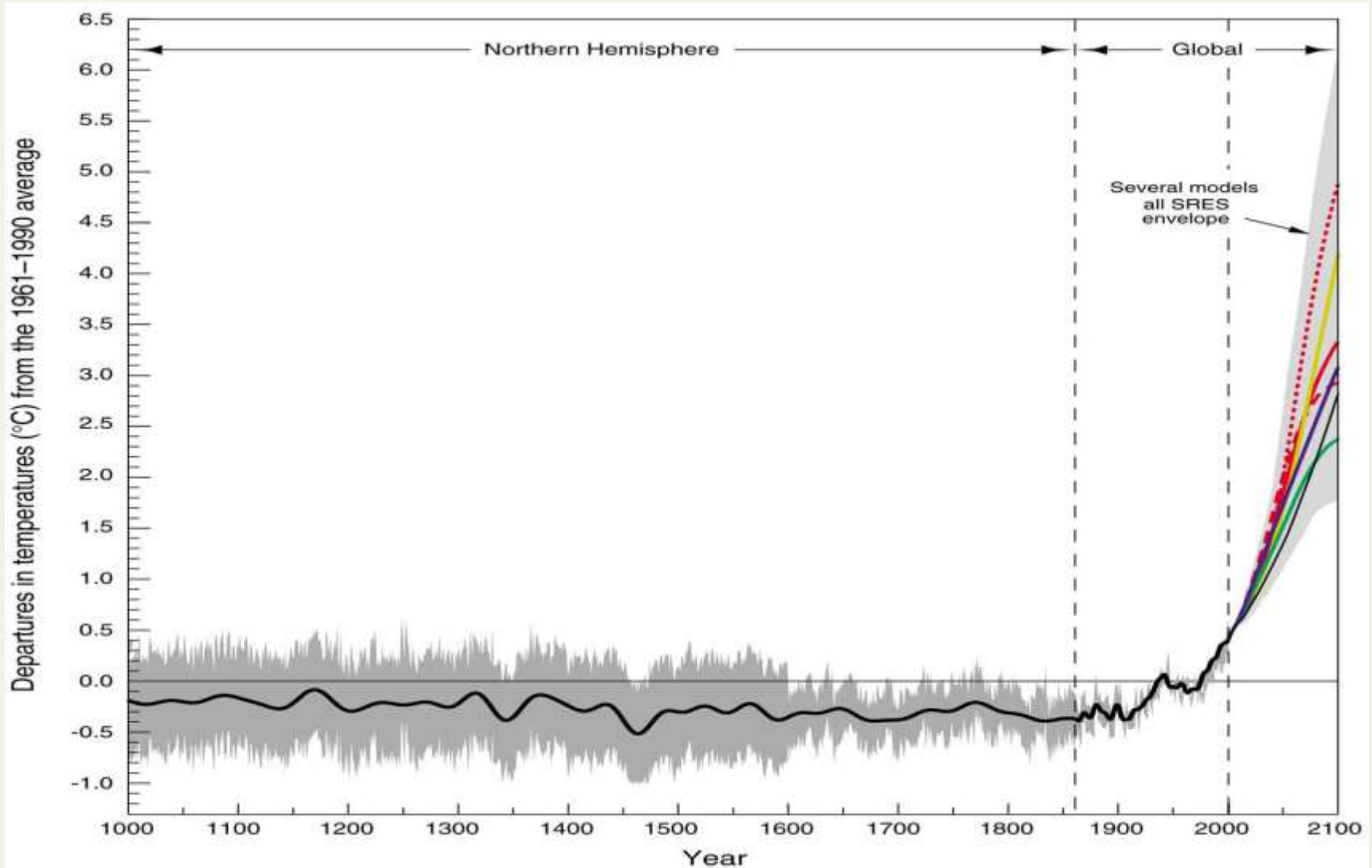

Останні висновки щодо глобальних змін клімату

Круглий стіл «Адаптація до зміни клімату в Україні»

Що нас чекає у майбутньому?

Коливання температури за 1000 р. та прогнози на майбутнє

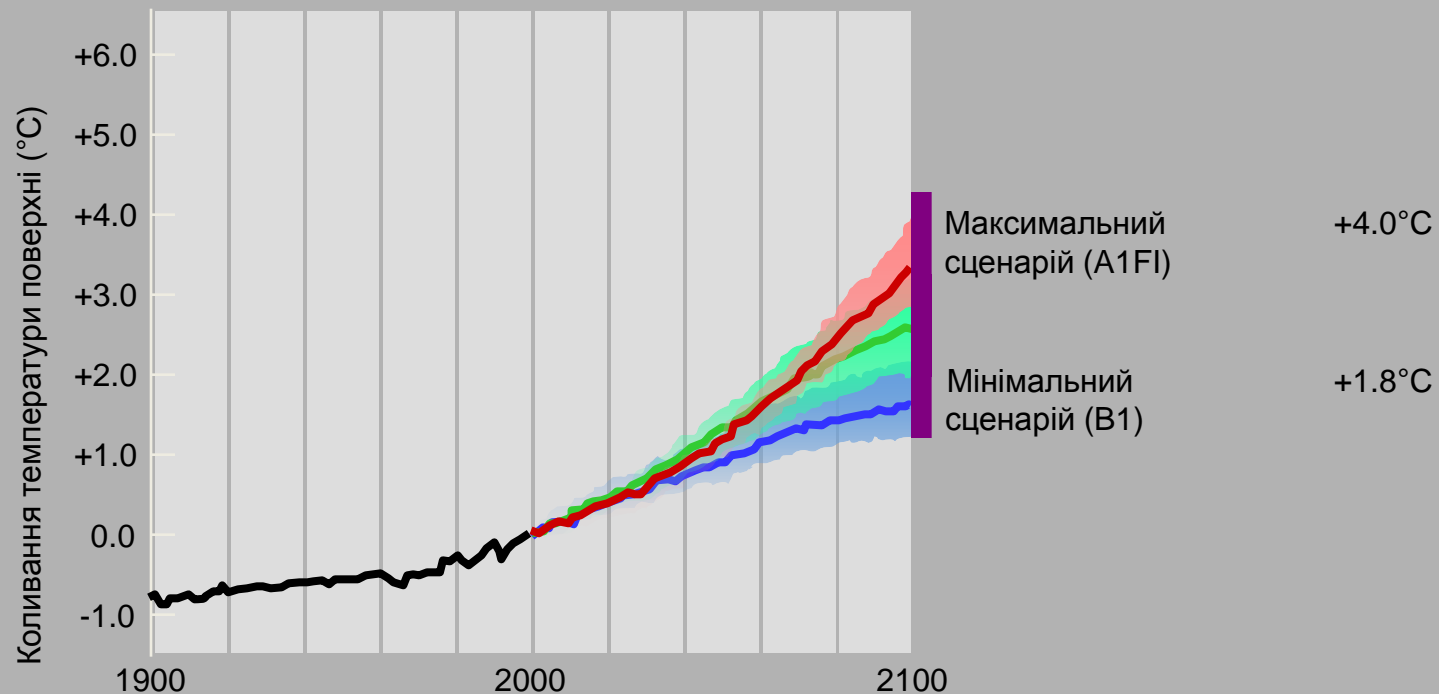

Моделювання майбутнього

- Температура продовжить зростати у цьому столітті
- Різні сценарії прогнозують зростання на 1,1 – 6,4 °C

Очікувані температурні тренди

Останні висновки щодо глобальних змін клімату

Круглий стіл «Адаптація до зміни клімату в Україні»

Подальші викиди парникових газів у теперішніх обсягах можуть спричинити продовження потепління і спровокувати багато змін у кліматичній системі Землі протягом 21-го століття, які будуть **набагато масштабнішими**, ніж ті, що спостерігалися протягом 20-го століття.

▪ (Четверта оціночна доповідь Міжурядової групи експертів зі зміни клімату, AR4 IPCC)

Прогнозовані наслідки

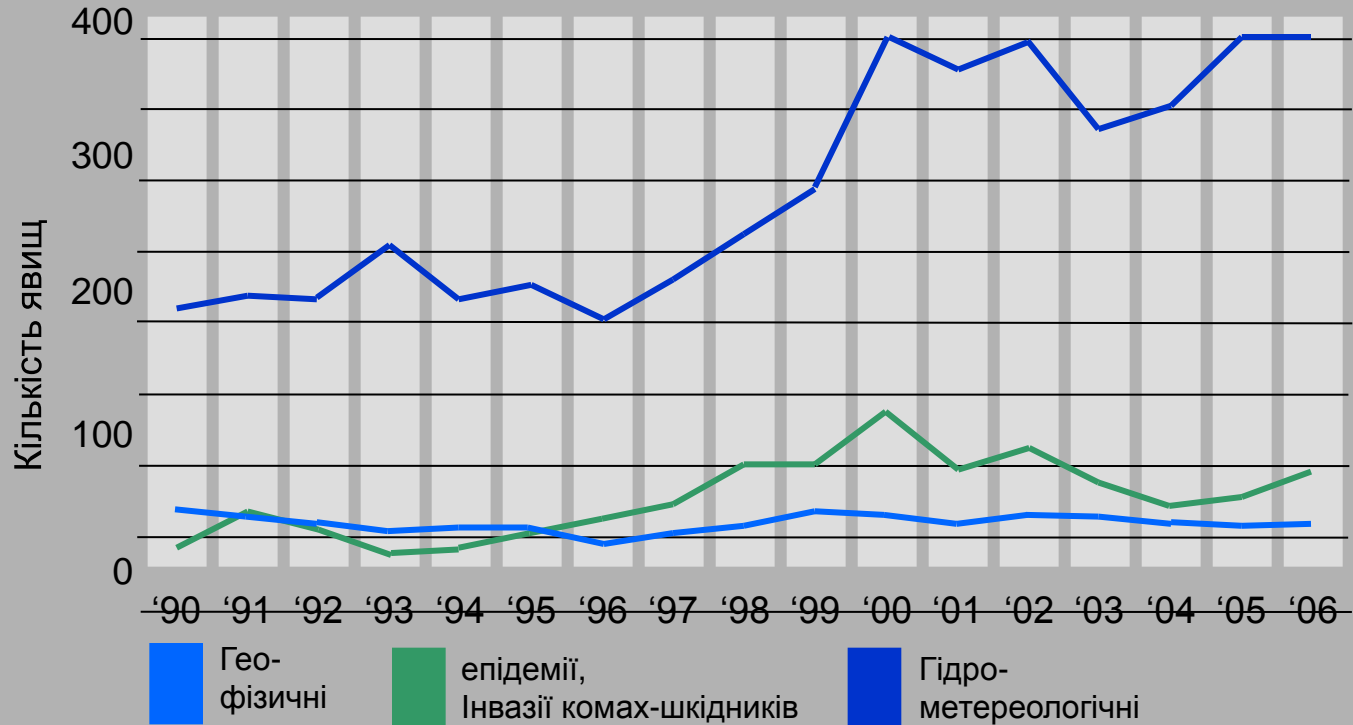

- підвищення світової температури в середньому на 0,2°C за кожне десятиліття (протягом двох наступних)
  - підвищення рівня Світового океану (на 0,18 – 0,59 м до 2100)
  - зміни характеру місцевих вітрів та опадів
  - зміни в льодовиковому покриві і гідрологічних системах
  - зміни біологічних наземних та океанічних систем
  - збільшення частоти й сили екстремальних явищ
- (Четверта оціночна доповідь Міжурядової групи експертів зі зміни клімату, AR4 IPCC)

Зміни частоти і сили екстремальних явищ

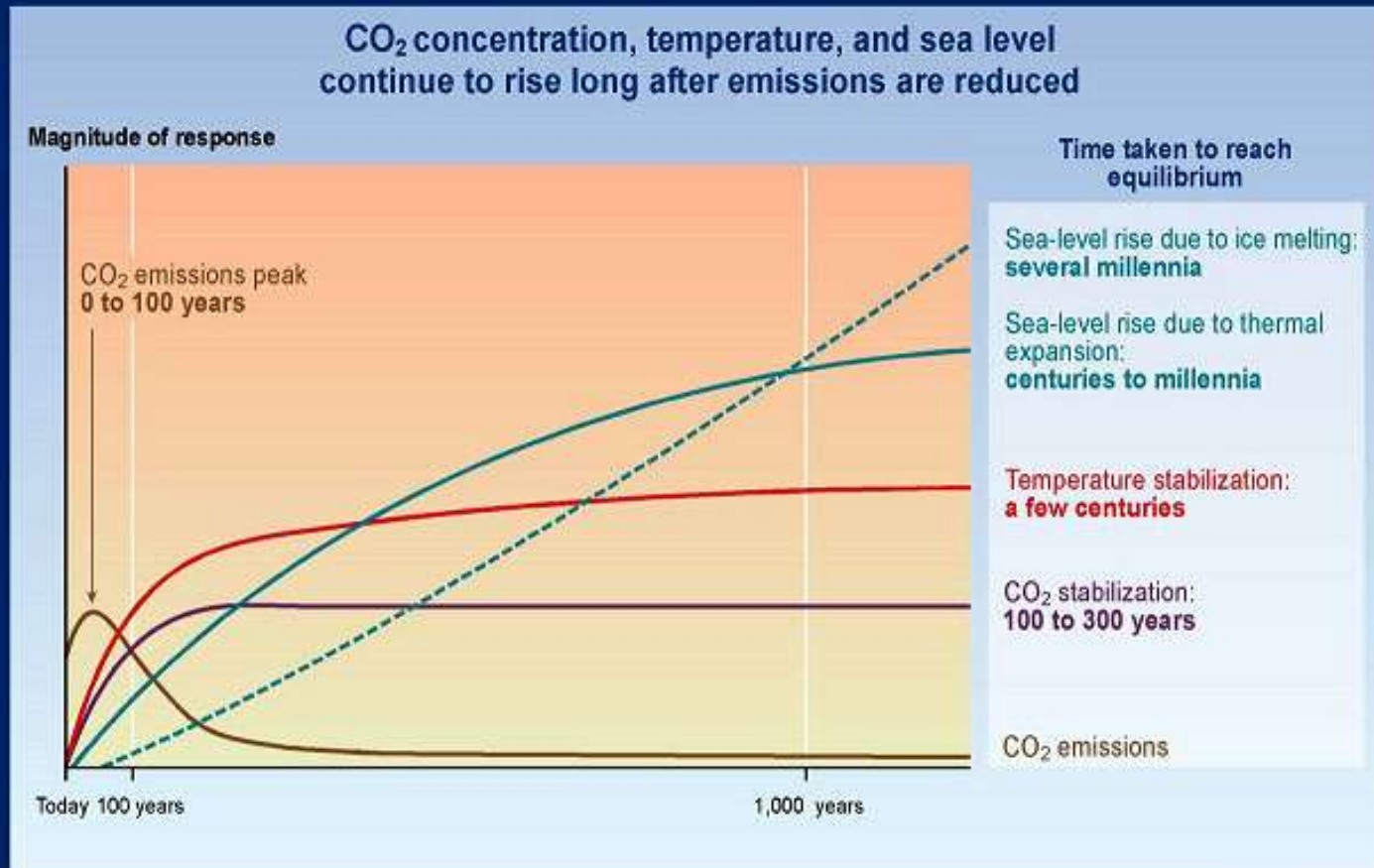
- Кількість екстремальних погодних явищ вдвічі зросла з 1990
- Зросла переважно кількість явищ малого і середнього масштабу
- Гірше прогнозовані

Тренди надзвичайних ситуацій

(Міжнародна Федерація Червоного Хреста і Півмісяця,
World Disasters Report 2006)

Довгострокові наслідки високої концентрації вуглекислого газу

SYR - FIGURE 5-2

Останні висновки щодо глобальних змін клімату

Круглий стіл «Адаптація до зміни клімату в Україні»

Причини змін

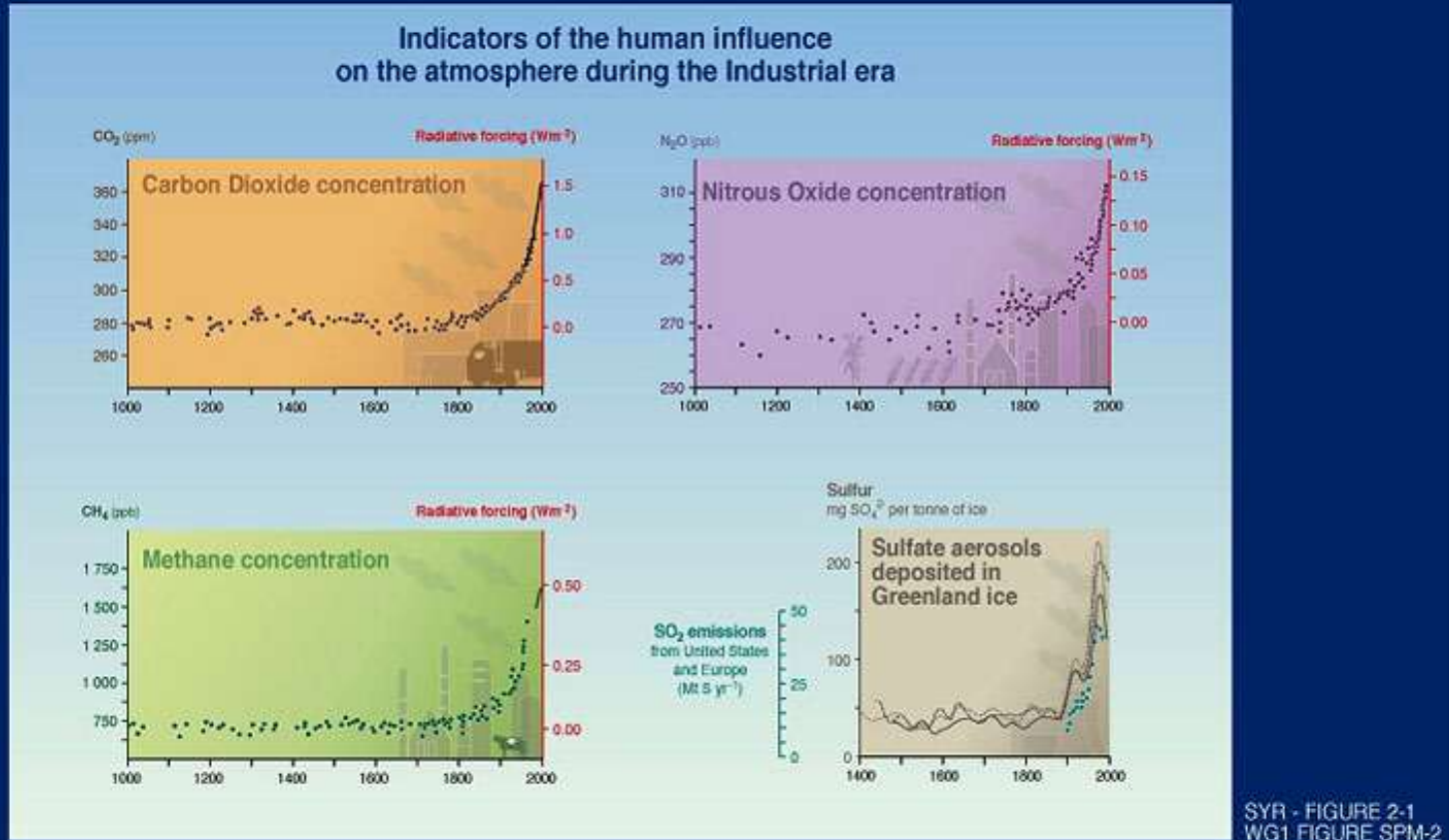

- Природні?
- Антропогенні?

Зростання концентрацій парникових газів

Вуглекислий газ (CO_2), метан (CH_4), оксид азоту (N_2O) та сульфати

IPCC

INTERGOVERNMENTAL PANEL ON CLIMATE CHANGE

Роль людської діяльності

Існує *висока ймовірність* (яка оцінюється у 90-100%, а отже, можна говорити про *дуже високий ступінь достовірності*), що більшість випадків підвищення світових середніх температур, що спостерігаються, починаючи з середини 20-го століття, пов'язані зі збільшенням концентрації антропогенних парникових газів.

(Четверта оціночна доповідь Міжурядової групи експертів зі зміни клімату, AR4 IPCC)

Останні висновки щодо глобальних змін клімату

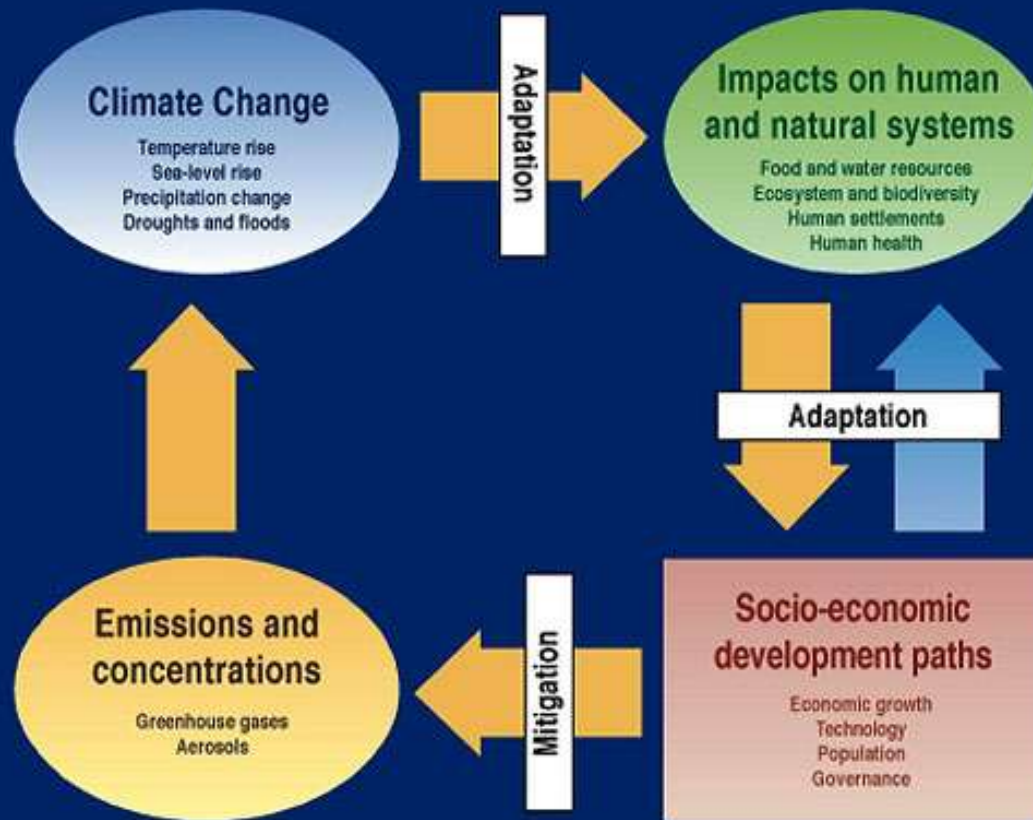
Круглий стіл «Адаптація до зміни клімату в Україні»

Зменшення викидів та адаптація

Боротьба зі змінами клімату та адаптація до них

Climate Change - an integrated framework

SYR FIGURE 1-1

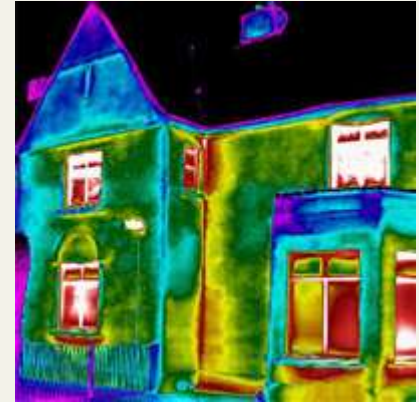

Боротьба зі змінами клімату: Підходи WWF

- перехід на чисті альтернативні види енергії
- підвищення енергоефективності
- зменшення транспортних викидів
- збереження лісів
- популяризація змін способу життя

Популяризація змін способу життя: ГОДИНА ЗЕМЛІ

© WWF-Canada / Frank Parizgar

Київ та 28 міст України підтримали кампанію Година Землі 2012
Одеський оперний та **Батьківщина-мати** вимкнули світло 23.03.2013

Адаптація до змін клімату Підхід WWF

Адаптація до змін клімату з урахуванням потреб природи
(Ecosystem-based adaptation) – це комплексний підхід до
адаптації, яка розглядає динамічні взаємозв'язки і
взаємозалежності між людьми, видами і екосистемами.

Адаптація до змін клімату з урахуванням потреб природи включає

- Розуміння і реагування на існуючі та майбутні зміни клімату
- No-regret actions
- Інтегрований підхід до адаптації, що включає охорону природи і сталий розвиток
- Активне навчання
- Політичні зміни для гнучкого управління

Адаптація до змін клімату WWF в Україні

- Проект "Адаптація Дельти Дунаю до кліматичних змін"
- Форум східних країн з кліматичних змін

Дякую за увагу

Наталія Гозак, Всесвітній фонд природи

КОРОТКО ПРО ВСЕСВІТНІЙ ФОНД ПРИРОДИ (WWF)

+100

WWF працює у
100 країнах, на
5 континентах

1961

WWF засновано
у 1961

+5,000

У WWF працює
більше 5 000
співробітників
по всьому світу

+5M

WWF має більше
5 млн. прихильників

Photo: © NASA